

## PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej gospodarki finansowej Gminy i Miasta Węglińiec przeprowadzonej w Urzędzie Gminy i Miasta w Węglińcu (59-940 Węglińiec, ul. Sikorskiego 3, regon – 000530689), zwanym dalej Urzędem.

Kontrolę przeprowadzili inspektorzy do spraw gospodarki finansowej z Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu:

- st. insp. Jolanta Grunwald, działająca na podstawie upoważnienia nr 76 z 24 marca 2015 roku, w okresie od 13 kwietnia do 30 czerwca 2015 r., z wyłączeniem dni: 16, 23, 24 kwietnia 2015 r. oraz od 15 do 23 czerwca 2015 roku,
- st. insp. Anna Szyg, działająca na podstawie upoważnienia nr 77 z 24 marca 2015 roku, w okresie od 13 kwietnia do 30 czerwca 2015 r., z wyłączeniem dni: 16, 23 kwietnia i 26 czerwca 2015 roku.

Kontrolą objęto zagadnienia związane z gospodarką finansową gminy za lata 2012 – 2014, z uwzględnieniem danych z poprzedniego okresu sprawozdawczego oraz bieżącej działalności.

W ramach kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy i Miasta Węglińiec przeprowadzono, w okresie od 15 do 25 czerwca 2015 r., kontrolę w Zespole Szkół w Ruszowie, działającym w formie jednostki budżetowej.

Ustalenia kontroli opisano w następujących rozdziałach:

- I. Ustalenia ogólnoorganizacyjne.
- II. Księgowość i sprawozdawczość.
- III. Budżet Gminy.
- IV. Gospodarka mieniem.
- V. Rozliczenia Gminy z jednostkami organizacyjnymi.

### I. USTALENIA OGÓLNOORGANIZACYJNE

#### 1. Kierownictwo jednostki samorządu terytorialnego

Burmistrzem Gminy i Miasta Węglińiec, wybranym w bezpośrednich wyborach, które odbyły się 30 listopada 2014 r. jest Stanisław Mikołajczyk - zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Węglińcu z 4 grudnia 2014 roku. W okresie wcześniejszym Burmistrzem Gminy i Miasta Węglińiec był Andrzej Kutrowski, od 7 lutego 1992 roku.

Zastępcą Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec, od 1 stycznia 2011 r. do 5 grudnia 2014 r. był Tadeusz Chłopecki, powołany na to stanowisko zarządzeniem nr 83/2010 Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec z 31 grudnia 2010 r., a następnie odwołany ze stanowiska z dniem 5 grudnia 2014 r. zarządzeniem nr 112/2014 Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec z 5 grudnia 2014 roku.

Sekretarzem Gminy i Miasta Węglińiec, od 8 grudnia 2014 r. jest Marcin Papla (porozumienie z 8 grudnia 2014 r. zmieniające do umowy o pracę na czas nieokreślony z 2 stycznia 2012 roku). W okresie wcześniejszym, od 1 sierpnia 1990 r. Sekretarzem Gminy i Miasta Węglińiec był Stanisław Mikołajczyk.

  
1

Skarbnikiem Gminy i Miasta Węglińiec, od 21 sierpnia 2002 r. jest Jolanta Zawisza powołana uchwałą nr 181/L/02 Rady Gminy i Miasta Węglińiec z 21 sierpnia 2002 roku.  
Główną księgową Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec od 1998 r. jest Janina Paszkowiak.

Przewodniczącym Rady Miejskiej Węglińca od 28 listopada 2014 r. jest Waldemar Błauciak, wybrany uchwałą nr 1/I/2014 Rady Miejskiej z 28 listopada 2014 roku.  
Wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej jest od 4 grudnia 2014 r. Stanisław Papież, wybrany uchwałą nr 2/II/2014 Rady Miejskiej z 4 grudnia 2014 roku.  
W okresie wcześniejszym Przewodniczącym Rady Miejskiej Węglińca był Waldemar Błauciak (uchwała Rady Miejskiej nr 1/I/10 z 2 grudnia 2010 r.), a wiceprzewodniczącym był Zenon Zator (uchwała Rady Miejskiej nr 2/I/10 z 2 grudnia 2010 roku).

## **2. Wewnętrzne regulacje organizacyjno-prawne**

Statut Gminy i Miasta Węglińiec został uchwalony przez Radę Gminy i Miasta Węglińiec uchwałą nr 35/VI/03 z 12 marca 2003 roku. Zmiany do statutu wprowadzono uchwałą nr 16/IV/10 Rady Miejskiej Węglińca z 30 grudnia 2010 roku.

Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy i Miasta w Węglińcu został wprowadzony zarządzeniem nr 64/2006 Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec z 30 listopada 2006 r. ze zmianami. Regulamin określał: zakres działania i zadania Urzędu, zasady kierowania Urzędem, kompetencje i zadania Burmistrza, jego zastępcy, Sekretarza i Skarbnika, strukturę organizacyjną Urzędu, zadania i kompetencje poszczególnych wydziałów i referatów, organizację i tryb wykonywania kontroli. W skład Urzędu wchodziły wydziały, referaty i samodzielne stanowisko pracy. W strukturze organizacyjnej wydzielony został Wydział Finansowy, w ramach którego funkcjonują: Referat Gospodarki Budżetowej, Referat Podatków i Opłat, Biuro Obsługi Finansowej Jednostek Organizacyjnych oraz samodzielne stanowisko ds. kontroli wewnętrznej.

W celu zagwarantowania prawidłowego funkcjonowania gospodarki finansowej gminy, Burmistrz Gminy i Miasta Węglińiec wprowadził do obiegu i stosowania unormowania wewnętrzne w postaci instrukcji wewnętrznych oraz zarządzeń Burmistrza, w tym m.in.:

- zarządzenie nr 91/2010 z 31 grudnia 2010 r. w sprawie Polityki rachunkowości i ustalenia zakładowego planu kont ze zmianami z 30 grudnia 2011 r., z 31 lipca 2012 r., z 27 września 2013 roku,
- zarządzenie nr 9/2004 z 30 kwietnia 2004 r. ze zmianami z 31 października 2006 r., z 28 marca 2013 r. i z 10 grudnia 2014 r. w sprawie Regulaminu kontroli wewnętrznej (załącznik nr 9),
- zarządzenie nr 9/2004 z 30 kwietnia 2004 r. wprowadzające do stosowania Instrukcję obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy i Miasta Węglińiec (załącznik nr 2) ze zm. z 31 października 2006 roku,
- zarządzenie nr 9/2004 z 30 kwietnia 2004 r. wprowadzające Instrukcję w sprawie majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie (załącznik nr 3) ze zm. z 31 października 2006 r. i 8 grudnia 2008 roku,
- zarządzenie nr 22/2011 z 28 marca 2011 r. w sprawie organizacji i zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie i Mieście Węglińiec ze zmianami z 30 grudnia 2014 roku.

Pozostałe wewnętrzne regulacje prawne, obowiązujące w kontrolowanej jednostce zostały przedstawione w kolejnych punktach i rozdziałach niniejszego protokołu, przy kontroli merytorycznej poszczególnych zagadnień.

Ocena przestrzegania ustalonych procedur kontroli finansowej została dokonana przy badaniu zagadnień objętych ramową tematyką kontroli.



Obowiązki w zakresie gospodarki finansowej gminy, o których mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), zostały powierzone przez Burmistrza Główną księgową Urzędu Gminy i Miasta Węglińca w zakresie czynności z 29 lutego 2012 r., przyjętym do wiadomości i stosowania 7 marca 2012 roku.

W Urzędzie Gminy i Miasta w Węglińcu na 31 grudnia 2014 r., zatrudnione były 43 osoby (39,5 etatu), w tym: w Wydziale Finansowym – 14 osób. Pracownicy pionu finansowego posiadali zakresy obowiązków i odpowiedzialności, stosownie do zajmowanych stanowisk. Zadania powierzone pracownikom na podstawie zakresów czynności odpowiadały faktycznie wykonywanym czynnościom. Pracownicy Wydziału Finansowego złożyli oświadczenia zobowiązujące do przestrzegania tajemnicy skarbowej, zgodnie z dyspozycją art. 294 § 1 pkt 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 ze zm., obecnie: Dz. U. z 2015 r., poz. 613). Powyższe ustalono na podstawie kontroli dokumentacji znajdujących się w aktach osobowych ośmiu pracowników Wydziału Finansowego.

Na podstawie informacji zawartych w książce kontroli zewnętrznych ustalono, że w latach 2012 – 2014 w Urzędzie Gminy i Miasta Węglińca instytucje zewnętrzne przeprowadziły kontrole finansowe, obejmujące swym zakresem:

- w 2012 roku – Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego skontrolował realizację 4 projektów „Przebudowa ogrodzenia stadionu miejskiego w Czerwonej Wodzie”, „Rewitalizacja parku w Ruszowie I i II”, „Konserwacja zabytkowych ruin kościoła poewangelickiego w Ruszowie”, „Indywidualizacja procesu nauczania uczniów klas I-III szkół podstawowych prowadzonych przez gminę”,
- w 2013 roku – Wojewoda Dolnośląski przeprowadził kontrolę projektu „Zakup dwóch pojazdów do przewozu strażaków w ramach współpracy transgranicznej”, kontrolę problemową w zakresie wykorzystania środków Funduszu pracy na realizację obowiązku dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników oraz kontrolę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Urząd Marszałkowski skontrolował realizację projektu pn. „Renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych w centrum Węglińca” oraz projektu „Modernizacja stadionu miejskiego w Węglińcu”,
- w 2014 roku – Urząd Marszałkowski przeprowadził wizytację projektu „Budowa boiska sportowego wielofunkcyjnego w Jagodzinie”, a Wojewoda Dolnośląski skontrolował remont i modernizację pomieszczeń Biblioteki Miejskiej w Węglińcu oraz Straż Miejską.

W kontrolowanej jednostce nie wystąpił obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego.

Ocena realizacji wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych po kontroli kompleksowej gospodarki finansowej przeprowadzonej, w okresie od 1 lipca do 29 września 2011 r., wystosowanych pismem nr WK.60/135/K-55/11 z 29 listopada 2011 r. Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, została dokonana przy kontroli poszczególnych zagadnień objętych tematyką kontroli.

### 3. Dane ogólne o jednostce samorządu terytorialnego

Postanowieniem nr 21/2012 Burmistrza z 20 grudnia 2012 r. ustalony został wykaz jednostek organizacyjnych gminy. Jednostkami organizacyjnymi Gminy i Miasta Węglińca są następujące jednostki budżetowe:

Urząd Gminy i Miasta, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkole Publiczne w Węglińcu, Zespół Szkół w Węglińcu, Zespół Szkół w Ruszowie oraz Szkoła Podstawowa w Czerwonej Wodzie. Jako samorządowy zakład budżetowy funkcjonuje Zakład Usług Komunalnych w Węglińcu.

Jednostki pomocnicze Gminy i Miasta Węglińca tworzy 7 następujących sołectw: Czerwona Woda, Zielonka, Stary Węglińca, Piaseczna, Jagodzin, Ruszów i Kościelna Wieś.

W formie samorządowej instytucji kultury funkcjonuje Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Węglińcu. Został on wpisany do rejestru instytucji kultury na podstawie uchwały Rady Gminy i Miasta Węglińca z 25 kwietnia 2001 r. w sprawie utworzenia Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 14 ustawy z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r., poz. 406 ze zm.). Rejestr ten był prowadzony według wzoru stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 17 lutego 1992 r. w sprawie prowadzenia rejestru instytucji kultury (Dz. U. nr 20, poz. 80), które utraciło ważność 20 maja 2012 roku. Nie prowadzono rejestru i księgi rejestrowej w wersji (postaci) elektronicznej, pozwalającej na sporządzanie z niego wydruków oraz uniemożliwiającej dokonanie wpisu przez osobę nieuprawnioną, co naruszało §2 i §4 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189). W trakcie kontroli, tj. w dniu 21 kwietnia 2015 r. został zaprowadzony rejestr instytucji kultury w wersji elektronicznej (strona BIP UGiM Węglińca).

Kierownicy poszczególnych jednostek budżetowych Gminy i Miasta Węglińca zostali upoważnieni przez Burmistrza do podejmowania wszelkich czynności związanych z zakresem działania podległych jednostek organizacyjnych na podstawie pełnomocnictw nadanych w oparciu o przepisy art. 47 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. nr 142, poz. 1591 ze zm., a w obecnym stanie prawnym Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.). Pełnomocnictwa zostały nadane 31 sierpnia 2012 r. (dla dyrektorów: Przedszkola Publicznego w Węglińcu, Zespołu Szkół w Węglińcu, Zespołu Szkół w Ruszowie, Szkoły Podstawowa w Czerwonej Wodzie), w dniu 23 sierpnia 2010 r. – dyrektorowi Zakładu Usług Komunalnych w Węglińcu i 2 stycznia 2007 r. dyrektorowi Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gmina i Miasto Węglińca jest członkiem Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej (uchwała nr 66/91 Rady Miejskiej w Węglińcu z 15 czerwca 1991 roku).

## **II. KSIĘGOWOŚĆ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ**

### **1. Księgi rachunkowe budżetu i Urzędu**

Księgi rachunkowe Gminy i Miasta Węglińca prowadzone są w siedzibie jednostki w Węglińcu z zastosowaniem techniki komputerowej oraz ręcznie. Księgi te tworzą: dziennik, księga główna, księgi pomocnicze, zestawienia obrotów i sald księgi głównej oraz sald ksiąg pomocniczych oraz wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany jest program komputerowy Sigid - Obsługa jednostek budżetowych Księgowość Budżetowa 2.36a z 31 grudnia 2010 roku. Program komputerowy zapewnia powiązanie poszczególnych zbiorów ksiąg rachunkowych w jedną całość odzwierciedlającą dziennik i księgę główną. Wykorzystywane są programy: „Obsługa jednostek budżetowych”, „Wymiar podatku od nieruchomości od osób fiz.”, „Wymiar podatku rolnego osoby fiz.”, „Wymiar podatku od środków transportowych”, „Księgowość podatkowa”, „Wymiar podatku od nieruchomości osoby prawne”, „Wymiar podatku rolnego, leśnego osoby prawne”, „Ewidencja opłat za wieczyste użytkowanie gruntów”, „Obsługa mandatów karnych”, „Księgowość budżetowa”, „Kadry, płace Urzędu i Oświaty”, „Płatnik”, „Ewidencja i drukowanie faktur”, „Ewidencja i rozliczanie faktur VAT”, „Ewidencja i rozliczanie opłat za gospodarowanie odpadami”, „Obsługa płatności masowych”.

Zasady ochrony danych, a w szczególności metody zabezpieczenia dostępu do systemu przetwarzania danych zostały określone w instrukcji użytkownika programu. Zasady stosowania algorytmów i parametrów poszczególnych programów zostały opisane w dokumentacji użytkownika programu. System ochrony danych został opisany w załączniku nr 4 do zarządzenia nr 91/2010 Burmistrza z 31 grudnia 2010 roku. Ochronę przed dostępem



osób nieupoważnionych zapewniają zabezpieczenia do pomieszczeń, w których przechowywane są zbiory księgowe. Dla prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych stosowane są regularnie wykonywane kopie bezpieczeństwa na koniec każdego tygodnia pracy, odpowiedni poziom zarządzania dostępem do danych pracowników na różnych stanowiskach (imienne konta użytkowników z hasłami dostępu), systemy podtrzymywania napięcia w razie awarii sieci.

Następujące konta ksiąg pomocniczych (analityka) prowadzone są ręcznie w postaci kart kontowych i dzienników obrotów należności przypisanych i nieprzypisanych: konto 011 „Środki trwałe”, 020 „Wartości niematerialne i prawne”, 071 – tabele amortyzacyjne środków trwałych, 013 „Pozostałe środki trwałe”, 072, do konta 135 – kartoteki indywidualne świadczeń z ZFŚS, do konta 139 – zestawienia zaliczkowych wpłat na pokrycie kosztów przygotowania nieruchomości do sprzedaży, 226 „Długoterminowe należności budżetowe”, ewidencje analityczne wpływów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności, wpływów z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, wpływy z usług za cmentarze, z opłaty targowej, z opłaty eksploatacyjnej, z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, za zajęcie pasa drogowego.

Rachunek budżetu (konto 133) służy również do realizacji dochodów i wydatków budżetowych Urzędu jako jednostki budżetowej. Zapisowi towarzyszy wówczas zapis równoległy (wtórny) w ewidencji księgowej Urzędu jako jednostki budżetowej (konto 130). Nie występuje wyodrębniony rachunek bankowy dla dochodów i wydatków budżetowych jednostki budżetowej.

## 2. Gospodarka pieniężna

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy i Miasta Węgliniec nie funkcjonowała kasa, występował wyłącznie obrót bezgotówkowy.

### Gospodarka bankowa

Bankową obsługę budżetu Gminy i Miasta Węgliniec oraz gminnych jednostek organizacyjnych prowadzi Bank Spółdzielczy w Pieńsku na podstawie umowy nr 156/2012 zawartej 28 czerwca 2012 roku, na okres, od 29 czerwca 2012 r. do 28 czerwca 2017 roku. Z bankiem tym gmina zawarła również 28 sierpnia 2013 r. umowę o korzystanie z usługi identyfikacji przychodzących płatności masowych (usługa IPPM) oraz umowę nr IBF/7/26000648/2012 o świadczenie usług Internet Banking Plus (usługi systemu IB Plus).

Wyboru banku do obsługi budżetu gminy dokonano w przetargu nieograniczonym z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 ze zm.). Wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 313.958,90 zł, tj. 78.107 euro, a z zamówieniem uzupełniającym do 50% zamówienia podstawowego 470.938,35 zł, co stanowiło równowartość 117.160,50 euro. Ogłoszenie nr 187904 - 2012 o udzielenie zamówienia ukazało się w BZP w dniu 5.06.2012 roku. Do przetargu w dniu 13.06.2012 r. wpłynęła oferta jednego banku – Banku Spółdzielczego w Pieńsku z ceną ryczałtową brutto – 349.736 zł, która nie podlegała wykluczeniu bądź odrzuceniu. Złożona oferta była zgodna ze SIWZ. Wyboru banku dokonano z zastosowaniem kryterium: cena oferty z wagą 70%, marża banku w punktach procentowych składająca się na oprocentowanie kredytu krótkoterminowego w rachunku bieżącym – waga 20% i oprocentowanie środków na rachunkach bankowych w skali roku – waga 10%. Osoby biorące udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz kierownik zamawiającego złożyli w dniu 13.06.2012 roku oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących ich wyłączenie z postępowania. Został sporządzony protokół z postępowania na druku ZP-PN, który został zatwierdzony przez Burmistrza w dniu 2.07.2012 roku. Umowę nr 156/2012 z wybranym wykonawcą usługi podpisano 28 czerwca 2012 roku, a jej zakres był tożsamy z ofertą wykonawcy złożoną do przetargu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zawiadamiania o wyborze

wykonawcy. Ogłoszenie o udzieleniu zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 2.07.2012 r. pod numerem 229008 - 2012, a także w siedzibie zamawiającego (tablica ogłoszeń w Urzędzie) oraz na stronie internetowej Gminy.

Poniżej przedstawiono zestawienie stanów środków pieniężnych na rachunkach bankowych Gminy na dzień 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2013 r. i 31.12.2014 r. w powiązaniu z prowadzoną ewidencją księgową:

| nr rachunku bankowego                                                                                                                        | stan na 31.12.2012 r. | konto | stan na 31.12.2013 r. | konto | stan na 31.12.2014 r. | konto |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------|-----------------------|-------|-----------------------|-------|
| 12 8382 0001 2600 0648 3000 0010<br>Rachunek bieżący                                                                                         | 772.649,01 zł         | 133   | 1.009.391,47 zł       | 133   | 2.126.797,56 zł       | 133   |
| 41 8382 0001 2600 0648 3000 0070<br>Rachunek sum depozytowych                                                                                | 69.043,75 zł          | 139   | 118.264,57 zł         | 139   | 90.983,65 zł          | 139   |
| 54 8382 0001 2600 0648 3000 0030<br>Rachunek ZFŚS                                                                                            | 408,11 zł             | 135   | 175,32 zł             | 135   | 2.637,65 zł           | 135   |
| 77 8382 0001 2600 0648 2000 0080<br>Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi                                                            | -                     | -     | 2.591,50 zł           | 133   | 2.730 zł              | 133   |
| 90 8382 0001 2600 0648 2000 0040<br>Rachunek pomocniczy Fundusz Pracy                                                                        | 79,78 zł              | 139   | 37,28 zł              | 139   | 258,89 zł             | 139   |
| 56 8382 0001 2600 0648 2000 0070<br>Rachunek pomocniczy projekt „Renowacja części wspólnej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Węglińcu” | 871,25 zł             | 130   | 994,66 zł             | 130   | 97,09 zł              | 130   |
| 98 8382 0001 2600 0648 2000 0090<br>Egzekucja administracyjna                                                                                | -                     | -     | -                     | -     | 166,97 zł             | 130   |
| 35 8382 0001 2600 0648 2000 0060                                                                                                             | 2.953,50 zł           | 130   | 172,81 zł             | 130   | -                     | -     |

Wykazane salda rachunków bankowych zostały potwierdzone w stosownych dokumentach bankowych przez Bank Spółdzielczy w Pieńsku.

Wykazane w bilansie z wykonania budżetu gminy na koniec 2014 r. środki pieniężne budżetu w kwocie 2.130.428,74 zł wynikały z ewidencji księgowej środków na kontach: 133 „Rachunek bieżący budżetu” (kwota 2.129.527,56 zł/ strona Wn) i 140 „Środki pieniężne w drodze” (kwota 901,18 zł/ strona Wn).

Wykazany na koniec 2014 r. w bilansie jednostki budżetowej (Urząd Gminy i Miasta) stan środków pieniężnych w kwocie 94.144,25 zł był zgodny z ewidencją księgową jednostki, tj. z saldami kont zespołu „1” prowadzonych dla jednostki: 130 „Rachunek bieżący” (kwota 264,06 zł), 135 „Rachunek środków funduszy specjalnych” (kwota 2.637,65 zł) oraz 139 „Inne rachunki bankowe” (kwota 91.242,54 zł).

Kontrolą objęto zgodność zapisów w ewidencji księgowej na koncie 133 „Rachunek budżetu” z zapisami wynikającymi z wyciągów bankowych na dzień 30.06.2013 r. oraz na 30.06.2014 roku (konto bankowe nr 12 8382 0001 2600 0648 3000 0010 w Banku Spółdzielczym w Pieńsku). Według wyciągu bankowego nr 126 z 30.06.2013 r. saldo końcowe (środki na rachunku bankowym) było ujemne i wynosiło minus 421.227,57 zł. Natomiast w ewidencji księgowej konto 133 wykazywało na dzień 30.06.2013 r. saldo zerowe. Saldo Ma konta 134-12 (BS Pieńsk kred. odnawial.) wynosiło 421.227,57 zł. Zgodnie z przepisami określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zapisy na koncie 133 są

dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić zgodność zapisów między jednostką a bankiem, a saldo Ma konta 133 oznacza kwotę wykorzystanego kredytu bankowego udzielonego przez bank na rachunku budżetu. Również wg zapisów zakładowego planu kont 31 grudnia 2010 r., w ciągu roku konto 133 może wykazywać saldo Ma oznaczające kwotę wykorzystanego kredytu bankowego udzielonego przez bank w rachunku bieżącym.

Skarbnikowi zadano pytanie:

Dlaczego w ewidencji księgowej saldo konta 133 „Rachunek budżetu” na dzień 30.06.2013 r. (saldo zerowe) nie było zgodne z saldem wykazanym na ten dzień przez bank na wyciągu bankowym (saldo minusowe – 421.227,57 zł), co naruszało zasady funkcjonowania tego konta określone w zakładowym planie kont z 31 grudnia 2010 r. oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej?

Z treści udzielonej odpowiedzi (akta kontroli część B nr II/1, strona 1) wynikało, że minusowe saldo zostało uwidocznione na koncie 134, zamiast po stronie Ma konta 133, ponieważ do ewidencji kredytu odnawialnego zastosowano wskazówki wynikające z pisma Ministra Finansów z dnia 16.02.2006 r. odnoszące się do sporządzania sprawozdania Rb-NDS i jego powiązania z ewidencją księgową.

Odnosząc się do złożonego wyjaśnienia należy wskazać, że w ewidencji księgowej na koncie 133 księguje się wszystkie operacje powodujące zwiększenie lub zmniejszenie salda kredytowego w rachunku bieżącym. Konto to jest kontem aktywnym, tj. kontem, które wykazuje saldo debetowe, jednak w przypadku korzystania z kredytu w rachunku bieżącym konto to może wykazywać saldo kredytowe. Oznacza ono faktyczne zadłużenie jednostki wobec banku z tytułu udzielonego jej kredytu w rachunku bieżącym. Nie wykazujemy w księgach rachunkowych kredytu w rachunku bieżącym na koncie, na którym zasadniczo ewidencjonowane są kredyty bankowe (konto 134).

Na dzień 30.06.2014 r. saldo na wyciągu bankowym nr 124 wynosiło 1.657.663,41 zł. W ewidencji księgowej saldo Wn konta 133 na dzień 30.06.2014 r. wynosiło również 1.657.663,41 zł, co świadczyło o zgodności zapisów w ewidencji księgowej jednostki i banku.

W kontrolowanej jednostce nie wystąpiły operacje finansowe realizowane za pośrednictwem służbowych kart płatniczych.

### 3. Rozrachunki i roszczenia

Na dzień 31.12.2014 r. stan należności i zobowiązań wynikający z zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych prowadzonych dla budżetu Gminy przedstawiał się następująco:

(w zł)

|                                        | Wn         | Ma          |  |
|----------------------------------------|------------|-------------|--|
| 224 „Rozrachunki budżetu”              | 115.522    | 52.634,77   |  |
| 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” | 6.222,16   | -           |  |
| 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych  | 188.470,69 | -           |  |
| 260 „Zobowiązania finansowe”           | -          | 180.236,71. |  |

Na dzień 31.12.2014 r. stan należności i zobowiązań wynikający z zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych prowadzonych dla Urzędu Gminy i Miasta (jednostki budżetowej) przedstawiał się następująco:

| (w zł)                                                                        | Wn              | Ma               |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------------|
| 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”                                   | -               | 321.169,73 zł    |
| 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”                                | 6.240.312,68 zł | 3.289,76 zł      |
| prawidłowe saldo ustalone na podstawie ewidencji<br>szczegółowej - podatkowej | 6.271.481,07 zł | 34.458,15 zł     |
| 225 „Rozrachunki z budżetami”                                                 | 6.098,00 zł     | 31.369,01 zł     |
| 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”                                   | -               | 86.542,36 zł     |
| 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”                                        | -               | 152.191,51 zł    |
| 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”                                    | 50.500,00 zł    | -                |
| 240 „Pozostałe rozrachunki”                                                   | 3.346,64 zł     | 91.242,54 zł     |
| 290 „Odpis aktualizujący należności”                                          | -               | 3.099.726,36 zł. |

Na koniec 2014 r. w ewidencji syntetycznej w jednostce (Urzędzie Gminy i Miasta) saldo konta 221 zostało wykazane nieprawidłowo (spowodowane to było tym, że w ewidencji analitycznej do tego konta salda niektórych kont wykazano jako tzw. „per salda”, zamiast prawidłowo, osobno jako salda należności i osobno salda zobowiązań). Naruszało to zasady funkcjonowania ww. konta opisane w planie kont dla Urzędu Gminy i Miasta stanowiącym załącznik nr 3a do zarządzenia nr 91/2010 Burmistrza Gminy i Miasta Węgliniec z 31 grudnia 2010 r. oraz określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w myśl których, konta „Zespołu 2” są kontami dwusaldowymi i powinny wykazywać odrębnie kwotę należności i odrębnie kwotę zobowiązań.

W związku z opisaną nieprawidłowością Głównej księkowej zadano pytanie:

Dlaczego w ewidencji syntetycznej na dzień 31.12.2014 r. na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wykazane zostało nieprawidłowe saldo należności i zobowiązań (saldo Wn/ w kwocie 6.240.312,68 zł i saldo/Ma w kwocie 3.289,76 zł, podczas gdy prawidłowe salda na podstawie ewidencji analitycznej wynosiły: saldo Wn/6.271.481,07 zł i saldo /Ma 34.458,15 zł)?

Z treści udzielonej odpowiedzi (akta kontroli część B nr II/2, strony od 2 do 12) wynikało, że nieprawidłowość powstała, ponieważ w ewidencji analitycznej do konta 221 wykazywane są tzw. „per- salda” niektórych kont. Program komputerowy nie rozróżnia salda dwustronnego, a zatem uzgodnienie tego elementu następuje poprzez porównanie per-salda na kontach szczegółowych i odpowiadających im kontach analitycznych. Odnosząc się do złożonego wyjaśnienia należy wskazać, że zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej.

Kontrola wykazała, że w sprawozdawczości finansowej i budżetowej (bilans Urzędu, sprawozdanie Rb-27S za 2014 rok) należności i zobowiązania konta 221 zostały wykazane prawidłowo na podstawie danych z ewidencji szczegółowej – podatkowej.

Szczegółową kontrolą objęto prawidłowość prowadzenia ewidencji rozrachunków (należności i zobowiązań) oraz zakwalifikowania zobowiązań jako niewymagalne, zaciągania zobowiązań, terminowość ich regulowania, prawidłowość ujęcia kosztów w ewidencji księgowej oraz wykazywania zobowiązań w sprawozdaniu Rb-28S i Rb-Z, wg stanu na koniec grudnia 2014 roku. Dokonano oceny wysokości i realności sald wybranych do kontroli rozrachunków. Ocenę realnych stanów sald kont rozrachunkowych przeprowadzono metodą

wyrywkową. Do kontrolnej próby, na podstawie której przeprowadzono kontrolę przestrzegania zasad funkcjonowania kont rozrachunkowych wytypowano konta: 201, 231, 234 i 240 służące do ewidencji rozrachunków z kontrahentami. Kontrolą objęto wybrane salda analityczne wykazane na ww. kontach na koniec 2014 roku.

Obszarem kontroli objęto niżej wymienione zobowiązania w kwocie ogółem 275.439,66 zł ujęte na koncie 201, dotyczące wybranych siedmiu kont analitycznych oznaczonych:

- 201-75023-4300-029 – kwota zobowiązań 3.221 zł,
- 201-90015-4300-250 – kwota zobowiązań 8.713,15 zł,
- 201-75023-4300-179 – kwota zobowiązań 4.920 zł,
- 201-80113-4300-022 – kwota zobowiązań 13.885,88 zł,
- 201-80113-4300-014 – kwota zobowiązań 10.740,21 zł,
- 201-90015-4260-745 – kwota zobowiązań 8.785,97 zł,
- 201-90002-4300-801 – kwota zobowiązań 225.173,45 zł.

Wybrana próba kontrolna (kwota zobowiązań 275.439,66 zł) stanowiła 85,76% ogółem stanu zobowiązań konta 201 na dzień 31.12.2014 roku.

Na koniec 2014 r. nie wystąpiło saldo należności na koncie 201.

Zobowiązania (w próbie kontrolnej) dotyczyły płatności wynikających z faktur wystawionych w grudniu 2014 r. za serwis systemu ewidencji ludności za grudzień 2014 r., za usługę eksploatacji urządzeń oświetlenia ulic i placów za 12/2014 r., za obsługę prawną, za przewóz uczniów w grudniu 2014 r., za energię elektryczną oraz za odbiór odpadów komunalnych.

Zobowiązanie te nie były wymagalne na 31 grudnia 2014 r., a płatności wynikające z faktur zostały uregulowane terminowo. Dokumentujące je dowody księgowe (faktury, rachunki) zostały opisane merytorycznie, sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym, poddane kontroli oraz zatwierdzone do wypłaty. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 201 zapewniała ustalenie zobowiązań, według poszczególnych kontrahentów, stosownie do wymogów zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont (...).

Na saldo należności konta 234 w kwocie 50.500 zł składały się należności 24 pracowników z tytułu udzielonych im pożyczek mieszkaniowych.

Na saldo Ma konta 240 w kwocie ogółem 91.242,54 zł składały się przede wszystkim zobowiązania z tytułu zatrzymanych kwot od wykonawców robót (stosownie do zawartych umów), w związku z koniecznością zabezpieczenia należytego wykonania umów na roboty budowlane. Kontrolą w zakresie rozliczeń z tytułu sum depozytowych objęto największe kwoty zobowiązań na koniec roku 2014 z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, tj. 4 zobowiązania na łączną kwotę 53.372,45 zł, szczegółowo wymienione w aktach kontroli część B, nr II/4, strony 16, 17.

Próbę kontrolną stanowiły zobowiązania ujęte na kontach oznaczonych:

- 240-UG-0065, kwota 9.050,60 zł,
- 240-UG-54, kwota 6.937,45 zł,
- 240-UG-0044, kwota 23.342,57 zł,
- 240-UG-0037, kwota 14.041,83 zł.

Zobowiązania w próbie kontrolnej stanowiły 58,49% kwoty zobowiązań ujętych na koncie 240 na koniec 2014 roku. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Objęte kontrolą zobowiązania stanowiły 30% kwot zabezpieczeń należytego wykonania 8 umów pozostawionych na okres gwarancji i rękojmi za wady i w jednym przypadku 100% zabezpieczenia (kwota 9.000 zł). Kwoty zabezpieczeń z 8 umów podlegają zwrotowi nie później niż w 15 dniu po upływie rękojmi za wady, tj. w 2016 i w 2017 roku. Natomiast zabezpieczenie należytego wykonania umowy nr 182/2014 z 17 lipca 2014 r. na opracowanie dokumentacji technicznej dla projektu

9

„Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Węglińiec” w kwocie 9.000 zł należało zwrócić w całości w ciągu 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania, że przedmiot umowy został należycie wykonany, tj. w styczniu 2015 roku. W miesiącu tym dokonano zwrotu wyłącznie 70% kwoty zabezpieczenia (6.300 zł i odsetki 35,36 zł – zwrot w dniu 8.01.2015 roku). W trakcie kontroli zwrócono pozostałe 30 % zabezpieczenia z odsetkami – 2.700 zł i odsetki 24,17 zł – zwrot w dniu 26.05.2015 roku).

Kontrolą objęto 4 losowo wybrane zaliczki udzielone i rozliczone w 2014 r. pracownikom Urzędu na poczet ich wynagrodzenia (zaliczki w kwotach: 700 zł – dowód nr W140034, 1.000 zł – dowód nr W140035, 500 zł – dowód nr W140298 i 500 zł – dowód nr W140304. Ewidencja tych zaliczek była prowadzona na koncie oznaczonym 231-UG-1-001-4010. Nie stwierdzono nieprawidłowości; zaliczki zostały rozliczone w terminie (w miesiącu ich pobrania).

#### **4. Sprawozdawczość budżetowa, finansowa i inna**

Wykazane w sprawozdaniach rocznych Rb-27S i Rb-28S z wykonania planu dochodów oraz wydatków budżetowych za 2013 i 2014 rok planowane dochody i wydatki budżetowe wynikały z prowadzonej ewidencji pozabilansowej planu dochodów i wydatków budżetowych (w 2013 r. planowane dochody wynosiły 26.113.571,62 zł, a wydatki zaplanowano w kwocie 26.605.754,62 zł, w 2014 r. planowane dochody stanowiły kwotę 25.966.863,67 zł, a wydatki wynosiły 28.137.697,67 zł).

Przedstawione w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S, według stanu na 31 grudnia 2013 r. i 2014 r. wykonane dochody budżetowe w kwotach odpowiednio: 26.255.154,66 zł i 26.921.606,27 zł oraz wydatki budżetowe w kwotach: 26.059.953,81 zł i 27.194.448,42 zł były zgodne z księgowanymi w księgach rachunkowych budżetu (organu) na kontach: 901 „Dochody budżetu” oraz 902 „Wydatki budżetu”.

Kontrola zgodności danych liczbowych ujętych w sprawozdaniach zbiorczych Gminy i Miasta Węglińiec: Rb-27S i Rb-28S na 31 grudnia 2013 i 2014 r. z danymi wynikającymi ze sprawozdań jednostkowych Urzędu Gminy w Węglińcu, Miejskiego Przedszkola Publicznego w Węglińcu i Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu – nie wykazała nieprawidłowości.

Prawidłowość opracowania sprawozdania zbiorczego Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego, według stanu na koniec IV kwartału 2013 i 2014 r. skontrolowano na podstawie sprawozdań jednostkowych złożonych przez ww. trzy jednostki budżetowe – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółową kontrolą objęto sprawozdania finansowe budżetu (bilans z wykonania budżetu) i jednostki budżetowej (bilans Urzędu), sporządzone na dzień 31 grudnia 2014 r. w zakresie zgodności przedstawionych w nim wielkości z syntetyczną ewidencją księgową prowadzoną dla budżetu i jednostki (wydruki komputerowe dokumentów: „Obroty i salda konta 133-00 do 993-00 od 2014.01 do 2014.12” i „Obroty i salda od konta 011-UG-00 do 999-UG-92601-6059-0 od 2014.01 do 2014.12 Urząd Gminy i Miasta Węglińiec”). Kontrola wykazała, że w bilansach zostały wykazane prawidłowe dane dotyczące aktywów i pasywów.

W bilansie Urzędu należności i zobowiązania wynikające z ewidencji na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” wykazano prawidłowo na podstawie ewidencji szczegółowej – podatkowej, ponieważ w ewidencji syntetycznej saldo konta 221 było nieprawidłowe (saldo należności i zobowiązań nie odzwierciedlało stanu rzeczywistego).

Zestawienie tabelaryczne wykazanych w bilansach Urzędu i organu aktywów oraz pasywów w porównaniu do ewidencji księgowej zawarto w aktach kontroli część B nr II/3, strony od 13 do 15.

Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę i Miasto Węglińiec za 2013 i za 2014 rok

Na podstawie art. 30a ust. 1 ustawy z 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 ze zm., obecnie: Dz. U. z 2014 r. poz. 191) organ prowadzący jednostki oświatowe (Gmina i Miasto Węglińiec) przeprowadził w styczniu 2014 r., analizę poniesionych w 2013 r. wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w jednostkach oświatowych Gminy. Gmina Węglińiec sporządziła informację o strukturze zatrudnienia oraz faktycznych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli do przeprowadzenia analizy, o której mowa w art. 30a ust. 1 ustawy Karta nauczyciela, dotyczącą jednostek oświatowych gminy, tj. Zespołu Szkół w Węglińcu, Zespołu Szkół w Ruszowie, Szkoły Podstawowej w Czerwonej Wodzie i Miejskiego Przedszkola Publicznego w Węglińcu. Różnica, o której mowa w art. 30a ust. 2 Karty nauczyciela, nie wystąpiła w 2013 roku. Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę sporządzone zostało 28 stycznia 2014 r., tj. w terminie określonym w art. 30a ust. 4 ustawy Karta nauczyciela. Sprawozdanie to zostało przedłożone Regionalnej Izbie Obrachunkowej, organowi stanowiącemu w gminie, dyrektorom jednostek oświatowych oraz związkowi zawodowym zrzeszającym nauczycieli (Związek Nauczycielstwa Polskiego w Węglińcu, NSZZ Solidarność Region Jeleniogórski), zgodnie z dyspozycją art. 30a ust.5 ustawy Karta nauczyciela.

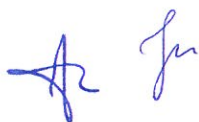
W styczniu 2015 r. organ prowadzący jednostki oświatowe (Gmina Węglińiec) przeprowadził analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym (2014) wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w jednostkach oświatowych gminy. Gmina Węglińiec sporządziła informację o strukturze zatrudnienia oraz faktycznych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli do przeprowadzenia analizy, o której mowa w art. 30a ust. 1 ustawy Karta nauczyciela, dotyczącą ww. 4 jednostek oświatowych gminy. Różnica, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy Karta nauczyciela, wystąpiła w 2014 r. w grupie nauczycieli stażystów (kwota różnicy – 3.276,89 zł) oraz w grupie nauczycieli mianowanych (kwota różnicy – 1.470,42 zł). Jednorazowe dodatki uzupełniające zostały wypłacone 30 i 31 stycznia 2015 r. (wyciąg bankowy nr 8, dowód nr W150010 – Szkoła Podstawowa w Czerwonej Wodzie, wyciąg nr 10, dowód W150024 – Zespół Szkół w Węglińcu, wyciąg nr 15, dowód W150016 – Przedszkole w Węglińcu, wyciąg nr 9, dowód nr W150037 – Zespół Szkół w Ruszowie), tj. w terminie określonym w art. 30a ust. 3 Karty nauczyciela.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę sporządzone zostało 5 lutego 2015 r.; zostało ono przekazane Regionalnej Izbie Obrachunkowej (6.02.2015 r.), organowi stanowiącemu w gminie, dyrektorom jednostek oświatowych oraz związkowi zawodowym zrzeszającym nauczycieli, co wypełniało dyspozycję art. 30 a ust.4 i 5 ustawy Karta nauczyciela.

## **5. Inwentaryzacja**

### **Uregulowania wewnętrzne dotyczące inwentaryzacji (Test nr 1)**

Zarządzeniem nr 9/04 Burmistrza Gminy i Miasta Węglińiec z 30 kwietnia 2004 r. wprowadzono do stosowania Instrukcję w sprawie gospodarki majątkiem trwałym i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy i Miasta w Węglińcu. W

 11

instrukcji tej zostały przywołane przepisy ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.), podczas gdy od 1 stycznia 2010 r. obowiązywała już ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz rozporządzenie Rady Ministrów z 30 grudnia 1999 r. w sprawie stosowania Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. nr 112, poz. 1317 ze zm.), które zostało uchylone z dniem 1 stycznia 2011 roku.

W §12 Instrukcji określono terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji, a w §§14, 21, 22, 23 metody inwentaryzacji i ich zakres przedmiotowy. Konkretnie terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji określał „Harmonogram inwentaryzacji”, stanowiący załącznik nr 4 do Instrukcji inwentaryzacyjnej.

W §22 ust. 7 pkt 1 Instrukcji ustalono, że obowiązek potwierdzania z kontrahentami stanu należności nie dotyczy sald nie przekraczających kwoty 50 zł, co naruszało dyspozycję art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości. Przywołane przepisy stanowią, że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację należności, z zastrzeżeniem pkt 3 - drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Przepisy ustawy nie przewidują, przyjętych w jednostce, wyłączeń w zakresie należności inwentaryzowanych metodą potwierdzenia salda. W polityce rachunkowości z 31 grudnia 2010 r., w części dotyczącej inwentaryzowania składników majątkowych (zapis w załączniku nr 1, pkt 4) nie przeniesiono już zapisu wyłączającego z obowiązku potwierdzania z kontrahentami stanu należności nie przekraczających kwoty 50 zł. Zapisano, że uzgodnienie stanu przez jego potwierdzenie dotyczy należności od kontrahentów, a tej formy inwentaryzacji nie stosuje się do należności spornych i wątpliwych, wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych, należności od pracowników, należności z tytułów publicznoprawnych. Nie uchylono jednak zapisu o wyłączeniu z obowiązku potwierdzenia salda należności nie przekraczającego 50 zł z Instrukcji inwentaryzacyjnej. Należności takie nie wystąpiły na koniec 2014 roku.

W polityce rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniem nr 91/2010 Burmistrza z dnia 31.12.2010 r., w załączniku nr 1 (Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, pkt 4 Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych) zapisano, że budynki inwentaryzuje się poprzez porównanie danych księgowych z odpowiednimi dokumentami, co naruszało dyspozycję art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości, w świetle której środki trwałe, z zastrzeżeniem pkt 3 są inwentaryzowane - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Budynki i budowle, do których dostęp jest znacznie utrudniony mogą być inwentaryzowane w drodze weryfikacji.

Kserokopie zarządzenia nr 9/2004 z dnia 30.04.2004 r. (część instrukcji inwentaryzacyjnej) oraz nr 91/2010 z 31.12.2010 r. (część Polityki rachunkowości) zawarto w aktach kontroli część B nr II/5, strony od 18 do 26.

Burmistrzowi Gminy i Miasta zadano pytanie:

Dlaczego w polityce rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniem nr 91/2010 Burmistrza Gminy i Miasta Węgliniec z dnia 31.12.2010 r., w załączniku nr 1 (Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, pkt 4 Metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych) przyjęto inny zapis od zawartego w Instrukcji inwentaryzacyjnej z 30 kwietnia 2004 r., tj. że budynki inwentaryzuje się poprzez porównanie danych księgowych z odpowiednimi dokumentami, co naruszało dyspozycję art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości?

Z treści udzielonej odpowiedzi (akta kontroli część B nr II/6, strony 27 i 28) wynikało, że zapis zawarty w Instrukcji inwentaryzacyjnej sformułowany był w sposób ogólny (drogą spisu z natury przeprowadza się inwentaryzację m.in. środków trwałych, z wyjątkiem



gruntów i trudno dostępnych środków trwałych). W Urzędzie Gminy i Miasta Węgliniec inwentaryzację budynków i budowli przeprowadza się corocznie, zgodnie z polityką rachunkowości drogą weryfikacji poprzez porównanie danych wynikających z ksiąg rachunkowych z ewidencją zasobu nieruchomości. Zastosowany sposób inwentaryzacji pozwala sprawować właściwą pieczę nad posiadanym majątkiem, co jest zasadniczym celem inwentaryzacji. Gminny zasób nieruchomości, corocznie weryfikowany z księgami rachunkowymi jest głównym źródłem danych niezbędnych do sporządzania deklaracji podatku od nieruchomości przez Urząd. Wprowadzony w Polityce rachunkowości zapis określający metodę inwentaryzacji budynków i budowli wynika ze szczególnych zasad rachunkowości wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z 4 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...). W §6 ust. 6 rozporządzenia określono, iż inwentaryzacja nieruchomości powinna zapewnić porównanie danych wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości. Wskazano tu wyraźnie metodę inwentaryzacji. Za zastosowaniem przy inwentaryzacji budynków i budowli metody weryfikacji przemawia też fakt znacznego rozproszenia nieruchomości na dużym obszarze geograficznym, posiadania różnorodnych nieruchomości, w tym lokali we wspólnotach mieszkaniowych. Przeprowadzenie inwentaryzacji drogą spisu z natury wymagałoby zaangażowania znacznych sił i środków finansowych, a od członków komisji inwentaryzacyjnej posiadania specjalistycznej wiedzy. Mając na celu ujednolicenie zasad inwentaryzacji nieruchomości we wszystkich jednostkach organizacyjnych gminy, przyjęto metodę inwentaryzacji tego składnika majątku najbardziej optymalną. Zastosowano zatem metodę uproszczoną, pozwalającą na właściwą kontrolę nad posiadanym mieniem, przyjmując, iż zaistniały uzasadnione przyczyny, dla których przeprowadzenie inwentaryzacji budynków i budowli w drodze spisu z natury nie było możliwe.

Odnosząc się do złożonego wyjaśnienia należy wskazać, że przepisy art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości stanowią, że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację: środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem pkt 3, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Każdorazowe odstępstwo od zasady przeprowadzania inwentaryzacji drogą spisu z natury powinno znajdować uzasadnienie w postaci znacznego utrudnienia w dostępie do danego środka trwałego. Zgodnie z zasadami wykładni prawa, przepisów, które stanowią wyjątki od reguły nie można interpretować w sposób rozszerzony. Zatem odstępstwo od metody spisu z natury dla środków trwałych możliwe jest wyłącznie z uwagi na przesłanki określone w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy (tj. znaczne utrudnienie dostępu).

Uprawnienia i obowiązki kierownika jednostki w zakresie inwentaryzacji zostały opisane w Instrukcji inwentaryzacyjnej. W §11 ust. 2 Instrukcji zapisano, że kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za zarządzenie inwentaryzacji oraz terminowe i prawidłowe jej przeprowadzenie. Do jego obowiązków należy: wydanie zarządzenia wewnętrznego o powołaniu komisji inwentaryzacyjnej (na wniosek głównego księgowego), powołanie przewodniczącego tej komisji, wydanie ostatecznej decyzji, co do sposobu rozliczenia i zaksięgowania równowartości różnic inwentaryzacyjnych.

W uregulowaniach Instrukcji inwentaryzacyjnej zostały opisane czynności, które należy wykonać przy przeprowadzaniu inwentaryzacji poszczególnymi metodami (zapis w §14 do §20 – inwentaryzacja w drodze spisu z natury, §22 – inwentaryzacja stanu rachunków bankowych oraz rozrachunków metodą ich potwierdzania, §23 – inwentaryzacja aktywów i pasywów w drodze ich weryfikacji).

Wg uregulowań Instrukcji inwentaryzacyjnej osobą odpowiedzialną za nadzór nad mieniem w Urzędzie Gminy i Miasta Węgliniec jest Sekretarz Gminy. Pracownicy natomiast ponoszą

 13

odpowiedzialność za mienie znajdujące się w pomieszczeniu, w którym pracują, zgodnie z kartą wyposażenia pomieszczeń. Odpowiedzialność za właściwą eksploatację i ochronę składników majątkowych w czasie godz. pracy ponoszą pracownicy, których pieczy składniki te powierzono w związku z zajmowanym stanowiskiem.

W celu sprawnego, terminowego i prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji powoływana jest komisja inwentaryzacyjna w składzie minimum 3 osób, w tym: przewodniczący komisji. W Instrukcji inwentaryzacyjnej określone zostały obowiązki i uprawnienia zespołów spisowych oraz przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej (zapis w §15 i §16 instrukcji).

W Instrukcji w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania (załącznik nr 5 do zarządzenia nr 9/04 Burmistrza z 30 kwietnia 2004 r.) arkusze spisu z natury zostały zaliczone do druków ścisłego zarachowania. Arkusze spisów z natury sporządzane są w dwóch egzemplarzach, a przy inwentaryzacji zdawczo-odbiorczej w 3 egzemplarzach. Każdy objęty kontrolą arkusz spisowy został opieczetowany pieczęcią – druk ścisłego zarachowania.

Kierownik jednostki w uregulowaniach wewnętrznych Instrukcji inwentaryzacyjnej nie wskazał szczegółowo dokumentów źródłowych niezbędnych do przeprowadzenia inwentaryzacji metodą weryfikacji. Ustalił tylko ogólnie, że inwentaryzacja aktywów i pasywów w drodze weryfikacji polega na ustaleniu ich realności przez porównanie z właściwymi dowodami, sprawdzeniu rozliczeń, czy wykazane salda nie zawierają sum nierealnych. W polityce rachunkowości z 31 grudnia 2010 r., wprowadzonej zarządzeniem nr 91/2010 Burmistrza z 31 grudnia 2010 r. ustalono, że grunty i budynki inwentaryzuje się poprzez porównanie danych księgowych z odpowiednimi dokumentami: wyciągami z ksiąg wieczystych, umową o oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa j.s.t.

W §18 ust. 9 Instrukcji ustalone zostały zasady postępowania w przypadku stwierdzenia różnic inwentaryzacyjnych. W przypadku stwierdzenia takich różnic (niedoborów i nadwyżek) należy przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, ustalić przyczyny ich powstania, osoby odpowiedzialne, zakwalifikować niedobory jako niezawinione bądź zawinione, dokonać rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych. Kierownik jednostki w Instrukcji inwentaryzacyjnej wraz z załącznikami wskazał szczegółowo dokumentację stanowiącą podstawę rozliczenia inwentaryzacji wraz ze wzorami wszystkich dokumentów stosowanych przy inwentaryzacji (sprawozdanie z przebiegu spisu z natury, zestawienie różnic inwentaryzacyjnych, rozliczenie końcowe – ilościowo – wartościowe, protokół z rozliczenia wyników inwentaryzacji, decyzja kierownika jednostki w sprawie różnic inwentaryzacyjnych, protokół inwentaryzacji...itp.).

Test nr 1 stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

### **Inwentaryzacja przeprowadzona drogą spisu z natury – raz na 4 lata (Test nr 2)**

Zarządzeniem nr 92/2014 Burmistrza Gminy i Miasta Węgliniec z 30 września 2014 r. została zarządzona inwentaryzacja następujących składników majątkowych:

- środków trwałych (wg stanu na 30.11.2014 r.),
- wartości niematerialnych i prawnych (wg stanu na dzień 30.11.2014 r.),
- obcych środków trwałych w używaniu (wg stanu na dzień 30.11.2014 r.),
- środków pieniężnych (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.),
- należności i zobowiązań (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.),
- środków trwałych w budowie (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.),
- druków ścisłego zarachowania (wg stanu na dzień 31.12.2014 roku).

Powołana została komisja inwentaryzacyjna w trzyosobowym składzie: przewodniczący komisji i dwóch jej członków. Przeprowadzenie inwentaryzacji zarządzono w terminie od 1 grudnia do 31 grudnia 2014 roku. W zarządzeniu o inwentaryzacji kierownik jednostki nie

określał szczegółowo uprawnień i obowiązków dla przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej oraz jej członków. Zostały one określone w obowiązującej Instrukcji inwentaryzacyjnej, która została przywołana na początku zarządzenia. Kierownik jednostki zobowiązał komisję inwentaryzacyjną do przestrzegania ogólnie obowiązujących przepisów o inwentaryzacji oraz zasad i sposobów postępowania określonych w instrukcji wewnętrznej w sprawie inwentaryzacji, przekazania kompletnej dokumentacji inwentaryzacyjnej do Referatu Finansów w terminie 5 dni od zakończenia spisu. W zarządzeniu zapisano, że członkowie komisji są odpowiedzialni za właściwe, dokładne i rzetelne przeprowadzenie inwentaryzacji, zgodnie ze stanem faktycznym, a przewodniczący komisji jest zobowiązany do sporządzenia protokołów końcowych z przeprowadzenia inwentaryzacji. Wykonanie zarządzenia zostało powierzone Skarbnikowi Gminy.

W zarządzeniu o inwentaryzacji nie zostały powołane dodatkowe zespoły spisowe.

Terminy i częstotliwość inwentaryzacji składników majątkowych określonych w ww. zarządzeniu zostały zachowane.

Sporządzone arkusze spisów z natury (od nr 1 do nr 15) nie zawierały wszystkich elementów wymienionych w §17 Instrukcji inwentaryzacyjnej. Na arkuszach nie wpisywano daty na jaką przeprowadza się inwentaryzację, co było wymagane wg zapisu §17 ust. 1 pkt 4 instrukcji. Na arkuszach wpisywano tylko datę dokonania spisu. Przykładowo: na arkuszu nr 9 (str. 17), UGiM Węglińiec wpisano datę spisu tj. 15.12.2014 r., podczas gdy wg uregulowań instrukcji arkusz spisu z natury powinien zawierać datę dokonania spisu oraz datę na jaką przeprowadza się inwentaryzację (w tym przypadku datę 30.11.2014 roku). Dokonane błędy na arkuszach spisowych nie były opatrzone datą dokonania poprawki (co było wymagane wg zapisu w §17 ust. 3 instrukcji). Na oddzielnych arkuszach spisowych należało dokonać spisów: środków trwałych i pozostałych środków trwałych w użytkowaniu (zapis zawarty w §17 ust. 16 instrukcji). Nie przestrzegano tego zapisu ponieważ środki trwałe i pozostałe środki trwałe nie zostały spisane na oddzielnych arkuszach spisowych. Przykładowo: na arkuszu nr 15 spisano środki trwałe (konto 011) wartości 22.622,04 zł i pozostałe środki trwałe (konto 013) wartości 17.286,36 zł.

Na podstawie przywołanego powyżej zarządzenia drogą spisu z natury zinwentaryzowano:

- środki trwałe (konto 011) wartości ogółem 575.569,23 zł (z tego: grupa 3 „Kotły i maszyny energetyczne” – 38.170,33 zł, grupa 4 „Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania” – 37.378,59 zł, grupa 6 „Urządzenia techniczne” – 118.739 zł, grupa 7 „Środki transportu” – 354.391,23 zł, grupa 8 „Narzędzie, przyrządy, ruchomości i wyposażenie” – 26.890,08 zł),
- pozostałe środki trwałe (konto 013) wartości 272.759,22 zł (stan w dniu spisu – 30.11.2014 roku).

Natomiast budynki i budowle (grupa 1, w ramach inwentaryzacji przeprowadzanej „raz w ciągu 4 lat”) zostały zinwentaryzowane w drodze weryfikacji (wartość ogółem 6.618.546,99 zł), tj. metodą uproszczoną, zamiast spisem z natury. Naruszało to §3 ust. 1 zarządzenia nr 92/2014 Burmistrza z 30 września 2014 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji, który stanowił że inwentaryzację składników majątku wymienionych w §2 pkt 1 (środki trwałe) należy przeprowadzić spisem z natury oraz art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Wg przepisów art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości wyłącznie środki trwałe, do których dostęp jest znacznie utrudniony, grunty, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe – inwentaryzuje się drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników. Zinwentaryzowane tą drogą budynki i budowle (w ewidencji analitycznej były ujęte: budynki biurowe ul. Sikorskiego, budynek gospodarczy w Ruszowie, sala sportowa w Węglińcu, świetlica w Piasecznie, Domy Przedpogrzebowe w Węglińcu, w Czerwonej Wodzie, w Starym Węglińcu, budynek OSP – Stary Węglińiec i Czerwona Woda,

ruiny Kościoła Poewangelickiego w Ruszowie po adaptacji, Dom kultury w Jagodzinie, budynek murowany i drewniany w Węglińcu ul. Leśna, boisko sportowe Czerwona Woda) nie spełniały tych kryteriów.

Kserokopie: zarządzenie nr 92/2014 Burmistrza z 30.09.2014 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz protokołu weryfikacji konta 011 na dzień 31.12.2014 r. zawarto w aktach kontroli część B nr II/7, strony od 29 do 32.

Skarbnikowi Gminy i Miasta zadano pytanie:

Dlaczego budynki i budowle wartości 6.618.546,99 zł (grupa 1, inwentaryzacja raz na 4 lata) zostały zinwentaryzowane w drodze weryfikacji, tj. metodą uproszczoną, zamiast spisem z natury, co naruszało §3 ust. 1 zarządzenia nr 92/2014 Burmistrza z 30 września 2014 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości?

Skarbnik wyjaśniła (akta kontroli część B nr II/6, strony 27 i 28), że zapis w ww. zarządzeniu był nieprecyzyjny. Należało wyodrębnić składniki majątku trwałego podlegające inwentaryzacji drogą weryfikacji. Do inwentaryzacji budynków i budowli zastosowano metodę uproszczoną zgodnie z przyjętymi zasadami Polityki rachunkowości z 31 grudnia 2010 roku.

Jednostka przeprowadziła też inwentaryzację powierzonych jej składników aktywów do używania będących własnością innych jednostek (arkusz nr 12 – użyczone, dzierżawione, sprzęt komputerowy użyczony od MSWiA na podstawie umowy nr 2055/S00/0225063/01, wyposażenie stanowiska w systemie obsługi obywatela): różnic nie stwierdzono. O wynikach spisu poinformowano właściciela powierzonych składników majątkowych. Ewidencję tych składników prowadzono wyłącznie w ujęciu ilościowym.

Przeprowadzona inwentaryzacja oraz jej wyniki zostały odpowiednio udokumentowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi. W dniu 31.12.2014 r. zostało sporządzone sprawozdanie z przebiegu spisu z natury. Rozliczenie końcowe (ilościowo-wartościowe) sporządzono w dniu 24.02.2015 roku. Protokół z rozliczenia wyników inwentaryzacji został sporządzony w dniu 25.02.2015 r. i zatwierdzony w dniu 26.02.2015 r. przez Główną księgową Urzędu.

Stan wartościowy środków trwałych (konto 011, środki trwałe zinwentaryzowane spisem z natury), wg spisu z natury oraz wg ewidencji księgowej był zgodny i wynosił 575.569,23 zł. Stan ten nie uległ zmianie w okresie od dnia spisu do końca 2014 roku.

Stan środków trwałych w używaniu (konto 013, stan w dniu spisu), wg spisu z natury wynosił 272.759,22 zł, a wg stanu księgowego – 274.565,47 zł (różnica stanowiąca niedobór wynosiła 1.806,25 zł). Inwentaryzacja wykazała też nadwyżkę pozostałych środków trwałych, którą komisja wyceniła na 168 zł. Decyzją kierownika jednostki niedobór uznano jako niezawiniony i spisano w straty nadzwyczajne, nadwyżkę zaliczono do zysków nadzwyczajnych (decyzja kierownika jednostki z dnia 27.02.2015 roku). Różnice inwentaryzacyjne zostały ujęte w księgach rachunkowych 2014 r., dowód księgowy PK 140434 z 31.12.2014 roku – wyksięgowanie niedoboru, konto 013/Ma – kwota 1,806,25 zł i zaksięgowanie nadwyżki, konto 011/Wn – kwota 168 zł, zgodnie z art. 27 ustawy o rachunkowości.

W okresie od dnia spisu (30.11.2014 r.) do końca 2014 r. stan pozostałych środków trwałych wzrósł o 4.047,51 zł (zakupy krzeseł, donic, kamery). Na dzień 31.12.2014 r. stan księgowy pozostałych środków trwałych (konto 013, pozostałe środki trwałe objęte spisem z natury), po rozliczeniu różnic inwentaryzacyjnych oraz wzrostu wartości w grudniu 2014 r. wynosił 276.974,73 zł.

Pozostałe środki trwałe wartości 11.822,41 zł zostały zinwentaryzowane w drodze weryfikacji. Saldo Wn konta 013 na koniec 2014 r. wynosiło 288.797,14 zł.

Test nr 2 stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

**Inwentaryzacja przeprowadzona drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów (Test nr 3)**

Zarządzeniem nr 92/2014 Burmistrza z 30 września 2014 r. zarządzono m.in. również inwentaryzację środków pieniężnych w drodze potwierdzenia salda z bankiem (zapis w §2 pkt 5 i §3 ust.3).

W jednostce nie wystąpiły salda należności, które podlegały inwentaryzacji poprzez uzyskanie od kontrahentów potwierdzenia prawidłowości ich stanu.

Jednostka otrzymała od banku potwierdzenia sald środków pieniężnych na rachunkach bankowych, wg stanu na dzień 31.12.2014 roku. Poniżej przedstawiono zestawienie stanu środków pieniężnych na rachunkach bankowych Gminy na dzień 31.12.2014 r. w powiązaniu z prowadzoną ewidencją księgową

| nr rachunku bankowego oraz jego nazwa                                                                                                        | stan środków na dzień 31.12.2014 r. | konto w ewidencji księgowej |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-----------------------------|
| 12 8382 0001 2600 0648 3000 0010<br>Rachunek bieżący                                                                                         | 2.126.797,56 zł                     | 133                         |
| 41 8382 0001 2600 0648 3000 0070<br>Rachunek sum depozytowych                                                                                | 90.983,65 zł                        | 139                         |
| 54 8382 0001 2600 0648 3000 0030<br>Rachunek ZFŚS                                                                                            | 2.637,65 zł                         | 135                         |
| 77 8382 0001 2600 0648 2000 0080<br>Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi                                                            | 2.730 zł                            | 133                         |
| 90 8382 0001 2600 0648 2000 0040<br>Rachunek pomocniczy Fundusz Pracy                                                                        | 258,89 zł                           | 139                         |
| 56 8382 0001 2600 0648 2000 0070<br>Rachunek pomocniczy projekt „Renowacja części wspólnej wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Węglińcu” | 97,09 zł                            | 130                         |
| 98 8382 0001 2600 0648 2000 0090<br>Egzekucja administracyjna                                                                                | 166,97 zł                           | 130                         |

Wykazane salda rachunków bankowych zostały potwierdzone w stosownych dokumentach bankowych przez Bank Spółdzielczy w Pienisku. Nie wystąpiły różnice inwentaryzacyjne. Test nr 3 stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

**Inwentaryzacja przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników (Test nr 4)**

Zarządzeniem nr 92/2014 z 30 września 2014 r. zarządzono m.in. także inwentaryzację aktywów i pasywów w drodze weryfikacji (należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących księgi rachunkowej, z tytułów publicznoprawnych - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników). Wszystkie składniki aktywów i pasywów podlegające inwentaryzacji w drodze weryfikacji zostały zweryfikowane na dzień 31.12.2014 roku. Różnice inwentaryzacyjne nie zostały stwierdzone.

W obowiązujące w jednostce polityce rachunkowości z 31 grudnia 2010 r. zawarty został zapis, że budynki inwentaryzuje się poprzez porównanie danych księgowych z odpowiednimi dokumentami. Zapis ten nie odpowiadał uregulowaniom Instrukcji inwentaryzacyjnej, w której ustalono, że środki trwałe z wyjątkiem gruntów i trudno dostępnych środków trwałych inwentaryzuje się w drodze spisu z natury (§14 pkt 4 instrukcji).

Według uregulowań Instrukcji inwentaryzacyjnej weryfikację stanów ewidencyjnych aktywów i pasywów, których stan nie podlega spisowi z natury bądź potwierdzeniu salda

 17

przeprowadzają pracownicy prowadzący ewidencję księgową podlegającą weryfikacji – konta analityczne bądź syntetyczne. Bezpośredni przełożeni sprawują kontrolę prawidłowości przeprowadzonej weryfikacji stanów ewidencyjnych.

W drodze weryfikacji zinventaryzowano na dzień 31.12.2014 r. następujące środki trwałe o łącznej wartości 40.753.038,55 zł:

- grunty wartości 5.441.508,95 zł (grupa 0, konto 011),
- budynki i budowle wartości 6.618.546,99 zł (grupa 1, konto 011),
- obiekty inżynierii lądowej i wodnej wartości 28.391.454,98 zł (grupa 2, konto 011),
- urządzenia techniczne (grupa 6, konto 011) wartości 78.195 zł,
- narzędzia, przyrządy (grupa 8, konto 011) wartości 223.332,63 zł
- oraz pozostałe środki trwałe (konto 013, odzież ochronna i sorty mundurowe w używaniu) wartości 11.822,41 zł. Różnice inwentaryzacyjne nie wystąpiły.

Protokół weryfikacji został podpisany przez inspektora ds. księgowości budżetowej, Głównego księgowego, kierownika Wydziału Infrastruktury Komunalnej i Gospodarki Gruntami oraz z upoważnienia Burmistrza przez Sekretarza.

Stan księgowy środków trwałych (konto 011) na dzień 31.12.2014 r. wynosił 41.328.607,78 zł, z tego w drodze weryfikacji zinventaryzowano środki trwałe wartości 40.753.038,55 zł, a spisem z natury wartości 575.569,23 zł.

W drodze weryfikacji zinventaryzowano również należności (należności wątpliwe, należności z tytułów publicznoprawnych, należności od osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych) i zobowiązania ujęte na kontach „Zespołu 2” Urzędu oraz budżetu.

W drodze weryfikacji zinventaryzowano też wartości niematerialne i prawne ujęte na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne”, stan księgowy na koniec 2014 r. – 116.358,77 zł oraz długoterminowe aktywa finansowe ujęte na koncie 030 – stan księgowy 13.655,77 zł. Różnice nie wystąpiły.

Osoby dokonujące weryfikacji na protokołach weryfikacji umieszczały swój podpis i datę dokonania weryfikacji. Dokumenty te zostały zatwierdzone przez Głównego księgowego i z upoważnienia Burmistrza przez Sekretarza.

Ewidencja zasobu nieruchomości Gminy Węgliniec jest prowadzona w ujęciu ilościowo-wartościowym w Wydziale Infrastruktury, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska. W polityce rachunkowości ustalono, że za przeprowadzenie inwentaryzacji nieruchomości, w tym gruntów gminnych odpowiada kierownik tego wydziału. Inwentaryzacja gruntów na dzień 31.12.2014 r. w drodze weryfikacji została przeprowadzona przez kierownika ww. wydziału. Wykorzystywany do prowadzenia ewidencji gruntów system (ewidencja analityczna) dawał możliwość wygenerowania danych dotyczących mienia Gminy Węgliniec. Inwentaryzacja nieruchomości umożliwiała porównanie danych w ewidencji księgowej z ewidencją gminnego zasobu nieruchomości. Ewidencja analityczna gruntów gminnych była prowadzona w Wydziale Infrastruktury, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

Test nr 4 stanowi załącznik nr 5 do protokołu.

### **Terminy i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji (Test nr 5)**

W jednostce nie wystąpiły aktywa pieniężne (z wyjątkiem zgromadzonych na rachunkach bankowych), papiery wartościowe w postaci materialnej, rzeczowe składniki aktywów obrotowych na składowiskach niestrzeżonych), które podlegały inwentaryzacji spisem z natury na ostatni dzień 2014 roku.

Inwentaryzacja nieruchomości zaliczanych do środków trwałych oraz inwestycji, jak też znajdujących się na terenie strzeżonym innych środków trwałych, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie została przeprowadzona raz w ciągu 4 lat (poprzednią inwentaryzację przeprowadzono, wg stanu na dzień 31.12.2010 roku, a ostatnią

18

wg stanu na dzień 30.11.2014 r. i 31.12.2014 roku).

Inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych przeprowadzono na ostatni dzień 2014 roku.

Inwentaryzację środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych przeprowadzono na ostatni dzień 2014 roku.

Inwentaryzację składników aktywów, będących własnością innych jednostek, powierzonych do używania przeprowadzono na ostatni dzień 2014 roku.

Zapasy materiałów, towarów znajdujących się na terenie strzeżonych składowisk, objętych ewidencją ilościowo- wartościową (konto 310) przeprowadzono na dzień 31.12.2014 roku.

Test nr 5 stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

### **Odpowiedzialność za inwentaryzację (Test nr 6)**

Kierownik jednostki nie powierzał pracownikom Urzędu odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji.

Test nr 6 stanowi załącznik nr 7 do protokołu.

### **Inwentaryzacja przeprowadzona drogą spisu z natury – na koniec 2014 roku (Test nr 7)**

W jednostce nie wystąpiły aktywa wymienione w tabeli nr 1 (aktywa pieniężne, papiery wartościowe w postaci materialnej, rzeczowe składniki aktywów obrotowych na składowiskach niestrzeżonych), które podlegały inwentaryzacji w drodze spisu z natury na koniec 2014 roku.

Test nr 7 stanowi załącznik nr 8 do protokołu.

Tabele od nr 1 do nr 5 zawierające szczegółowe dane dotyczące inwentaryzacji stanowią załącznik nr 9 do protokołu.

## **III. BUDŻET GMINY**

### **1. Dochody budżetowe**

Planowane na 2012 r. dochody budżetowe po dokonanych w ciągu roku zmianach osiągnęły kwotę 24.526.124,13 zł i zostały wykonane w wysokości 24.447.906,70 zł, stanowiąc 99,68% planu, zaplanowane na 2013 r. dochody budżetowe w wysokości 26.113.571,62 zł zostały zrealizowane w wysokości 26.255.154,66 zł, co stanowiło 100,54% planu, a zaplanowane na 2014 r. dochody budżetowe w kwocie 25.966.863,67 zł zostały wykonane w wysokości 26.921.606,27 zł, stanowiąc 103,68% planu.

#### **1.1. Subwencje i dotacje**

W 2013 r. gmina Węglińiec otrzymała z budżetu państwa subwencję ogólną w wysokości 9.578.682 zł. Na kwotę subwencji składały się część oświatowa w wysokości 6.330.426 zł, część wyrównawcza w wysokości 3.195.159 zł i część równoważąca dla gmin w wysokości 53.097 zł. Subwencję na 2014 r. przyznał pismami Ministra Finansów nr ST3/4820/10/2013 z 10 października 2013 r., nr ST3/4820/2/2014 z 13 lutego 2014 r., nr ST3/4820/5/BWX/2014 z 31 marca 2014 r., nr ST5/4822/42g/BKU/14 z 25 lipca 2014 r. i nr ST5/4822/42g/BKU/14 z 26 listopada 2014 r. ujęto w uchwale nr 612/XXX/13 Rady Miejskiej Węglińca z 31 grudnia 2013 r. w sprawie budżetu gminy Węglińiec na 2014 r. oraz w uchwałach Rady w sprawie zmian w budżecie: nr 652/XXXII/14 z 8 kwietnia 2014 r., nr 707/XXXV/14 z 28 sierpnia 2014 r., nr 9/III/14 z 16 grudnia 2014 r. i nr 117/2014 z 30 grudnia 2014 roku. Subwencja została przekazana w terminach określonych w art. 34 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1115 ze zm.), co ustalono na podstawie ewidencji prowadzonej w 2014 r. na kontach 130-02-75801-2920-0, 130-02-75807-292-0 i 130-02-75831-292-0 (wydruki z 21.04.2015 r.).

W planie dochodów i wydatków budżetu kontrolowanej jednostki zostały określone dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych odrębnymi ustawami, w formie załącznika nr 4 do uchwał budżetowych Rady Miejskiej Węglińca: na 2012 r. - uchwała nr 176/XII/11 z 30 grudnia 2011 r. w kwocie 2.651.995 zł, na 2013 r. - uchwała nr 440/XXI/12 z 31 grudnia 2012 r. w kwocie 2.643.851 zł i na 2014 r. - uchwała nr 612/XXX/11 z 31 grudnia 2013 r. w kwocie 2.382.868 zł. Wypełniono dyspozycję wynikającą z art. 237 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. nr 157, poz. 1240 ze zm., następnie Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.). Dla poszczególnych rodzajów zadań zaplanowano dochody i wydatki finansowane z tych dochodów w szczególności klasyfikacji dochodów i wydatków według działów, rozdziałów i paragrafów. W latach 2012 – 2014, jednostka otrzymała dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej (§ 2010) w kwocie ogółem 2.689.021,19 zł w 2012 r., w kwocie 2.598.115,49 zł w 2013 r. i w kwocie 2.804.133,09 zł w 2014 roku.

W rocznych sprawozdaniach Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za 2012, 2013 i 2014 r. wykazano skutki obniżenia górnych stawek podatków, ulg i zwolnień gminnych, skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w kwotach ogółem odpowiednio: 792.048,01 zł, 488.177,17 zł i 492.192,99 zł. Kwoty skutków dotyczyły: obniżenia górnych stawek podatków od nieruchomości i od środków transportowych, ulg i zwolnień gminnych w zakresie podatku od nieruchomości, skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa (umorzenie zaległości podatkowych, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności) w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego i od środków transportowych.

Prawidłowość ustalenia kwot skutków wykazanych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP skontrolowano na przykładzie kwot skutków wykazanych w powyższych sprawozdaniach sporządzonych za 2014 r. w zakresie podatku od nieruchomości.

Wykazana w powołanych sprawozdaniach kwota skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości (235.164,97 zł) została ustalona w sposób prawidłowy. Wyliczeń dokonano z uwzględnieniem zmian w podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, jakie wystąpiły w 2014 roku. Ustalono różnicę pomiędzy dochodami, jakie jednostka mogłaby uzyskać stosując górne stawki podatkowe (stawki ustawowe), a dochodami jakie mogłaby uzyskać stosując niższe stawki uchwalone przez Radę Miejską Węglińca w uchwale nr 583/XXVIII/13 z 14 listopada 2013 r. w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości na obszarze Gminy i Miasta Węglińca. Rada obniżyła górne stawki podatku od nieruchomości od: gruntów pozostałych i gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków w zakresie działalności turystycznej, z wyłączeniem powierzchni gruntów zabudowanych budynkami, w których świadczone są usługi gastronomiczne, w tym sprzedaż alkoholu oraz od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, w zakresie wynajmu pokoi turystom, z wyłączeniem powierzchni zajętej na świadczenie usług gastronomicznych, w tym również sprzedaż alkoholu. Powyższe ustalono na podstawie wydruków z ewidencji podatkowej: „Zastawienie skutków obniżenia stawek w podatku 2014. Podatek od nieruchomości – osoby prawne” (wydruk z 31.12.2014 r.) - kwota 170.119,56 zł „Symulacja wyliczeń podatku od nieruchomości za rok 2014” - kwota 53.850,84 zł, „Symulacja wyliczeń podatku rolnego/leśnego/od nieruchomości za rok 2014 osoby fizyczne” (wydruki z 7.01.2015 r.) - kwota 11.194,57 zł.

Ulg gminne (7.724,26 zł) wynikały z decyzji w sprawie ustalenia podatku od nieruchomości na 2014 r., wydanych 21 stycznia 2014 r. dla podatników o identyfikatorze nr N002678 (decyzja nr FN.3120.1.1.1083.2014 – kwota 5.527 zł) i nr N002685 (decyzja nr